

Вашій увазі пропонується розробка уроку та комп'ютерна презентація з матеріалів досвіду роботи вчителя української мови і літератури Сороки Володимира Миколайовича

Тема:

Вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них

Мета: поглибити знання учнів про вставні слова, словосполучення й речення; їх види за значенням; сформувані вміння відрізняти види вставних слів і словосполучень від співзвучних членів речення; удосконалювати навички правильно використовувати вставні слова, словосполучення й речення як в усному, так і в писемному мовленні; учити правильно розставляти розділові знаки при вставних конструкціях; розвивати логічне мислення, пам'ять

Очікувані результати: учні знаходять у реченнях вставні слова (словосполучення, речення); аналізують й оцінюють виражальні можливості речень зі вставними словами; уміють відрізняти види вставних слів і словосполучень від співзвучних членів речення; правильно ставлять розділові знаки при вставних конструкціях; доцільно використовують їх у мовленні.

Обладнання: підручник, дидактичний матеріал, картки, таблиці «Групи вставних слів (словосполучень) за значенням».

Тип уроку: вивчення нового матеріалу.

Матеріали з досвіду роботи

Написав Administrator

Вівторок, 18 березня 2014 12:34

§ I. Актуалізація опорних знань учнів

1. Перевірка домашнього завдання.

- Перевірка письмового завдання.

2. Бесіда.

— Яку роль у мовленні відіграють звертання?

— Навіщо в реченні вживається звертання?

— Як знаходити звертання в реченні?

— Де можуть стояти звертання в реченні і якими розділовими знаками їх виділяють?
Наведіть приклади.

§ II. Мотивація навчальної діяльності школярів. Повідомлення теми й мети уроку

Лінгвістичне спостереження.

Прочитайте речення. **У яких реченнях виділені слова є вставними, у яких – членами речення?**

Матеріали з досвіду роботи

Написав Administrator

Вівторок, 18 березня 2014 12:34

Не все іще було, що **може** бути. **Може** пісня хліб благословляє, **може** в пісню йде від хліба сила. І на світанні трепетним вітрилом мені

здається

вишня іздала. Не вистою

здається

вже не вистою. Гарячому мисливцю і пень лисом

здається

.

3. Генерал

видно

був чимось не вдоволений (О. Гончар). 4.

Видно

місто, далі поле у моєму вікні (М. Рильський).

§ III. Сприйняття й засвоєння навчального матеріалу

1. Слово вчителя.

Вставними називаються слова або сполучення слів, за допомогою яких той, хто говорить (мовець), висловлює ставлення до того, що він повідомляє. Вставні слова (словосполучення) не є членами речення, але тісно пов'язані зі змістом речення, можуть стосуватися всього речення або окремих його членів. Наприклад: Може, годину йшло товариство тою трудною, нетоптаною дорогою. (І. Франко)

2. Опрацювання таблиць «Групи вставних слів (словосполучень) за значенням».

Групи вставних слів (словосполучень) за значенням

Значення

Слова та словосполучення

Матеріали з досвіду роботи

Написав Administrator

Вівторок, 18 березня 2014 12:34

§ Упевненість чи неупевненість

§ може, може бути, мабуть, можливо, здається, очевидно, безумовно, без сумніву, справді

§ Джерело повідомлення

§ кажуть, по-моєму, мовляв, на мою думку, як мені здається, за свідченням, як відомо, як зазна

§ Ставлення до висловлюваного

§ на щастя, на жаль, на диво, на сором, як навмисне, дивна річ

§ Оцінка повідомлюваного як звичайного

§ як завжди, було, бувало, як водиться

§ Послідовність викладу думок

§ по-перше, по-друге, нарешті, отже, таким чином, значить, виявляється, виходить, до речі, на

§ Увічливість

§ будь ласка, вибачте, прошу вас, дозвольте, даруйте на слові, майте на увазі

§ Привертання уваги

§ правду кажучи, між нами кажучи, словом, ніде правди діти, зверніть увагу, вірите, знаєте, уявіть собі

3. Робота з підручником.

1) Опрацювання теоретичного матеріалу

2) Виконання вправ і завдань

4. **Кодова робота** (визначте групу вставних слів, запишіть номер групи).

Очевидно, адже,безперечно, мабуть, як кажуть, здається,нібито, дякую, зокрема, зверніть увагу, як правило, можливо, ясна річ,на сором,як завжди,таким чином,по-моєму,зрозумійте,наприклад,будь ласка,навіть.

§ IV. Закріплення знань, умінь і навичок

1. Вибірково-розподільний диктант.

Випишіть із поданих речень вставні слова (словосполучення), групуючи їх за значенням. Поясніть уживання розділових знаків.

Не можна, кажуть, людині помолодшати, а подобришати завжди можна. (О. Гончар) На щастя, надходив Андрій. (М. Коцюбинський) Ішла гроза зухвала, безумовно, в собі відчувши бушування сил. (П. Усенко) Видно, кожен збере, що зібрати зуміє, кожен творить красу зі своєї краси. (П. Скунць) Ніжність, наприклад, описати математично не можна. (В. Собко) По-перше, вона завжди знала всі уроки. По-друге, вона ніколи не спізнювалася. (О. Іваненко) Не жартуй наді мною, будь ласка. (В. Симоненко)

2. Творче завдання.

Скласти чотири пари речень, щоб в одних слова **кажуть, правда, видно, здавалося** були вставними, а в інших ці самі слова виступали в ролі членів речення.

3. Тренувальна вправа.

Вправа 252. Спишіть речення, розставляючи пропущенні розділові знаки. Над вставними словами надписати, що вони виражають.

4. **Відредагуйте речення. Поширте відредаговані речення вставними словами.** Ароматичні добавки різних лікарських трав надають чаю дуже приємного, неповторного

Матеріали з досвіду роботи

Написав Administrator

Вівторок, 18 березня 2014 12:34

привкусу. Серед міроприємств по відзначенню цього свята були слідуєчі: виступи музичних колективів, конкурси, вікторини. Пощипуючи соковиту траву й помахуючи хвостом, у коня задоволено мружилися очі.

5. Виконання тестових завдань.

§ V. Домашнє завдання, інструктаж щодо його виконання

1. Завдання для всього класу.

1) Опрацювати теоретичний матеріал

2) Виконати вправи (Впр. 254 (1 завд. + 2 речення синтаксичний розбір)).

2. Індивідуальне завдання.

Із творів художньої літератури виписати 8–9 речень зі вставними словами (словосполученнями) і реченнями.

§ VI. Підсумки уроку

Інтерактивна вправа «Рефлексія».

(Учні за одну хвилину записують у зошитах, що їм не сподобалося і що сподобалося на уроці.)